מִי שֶׁאוֹמֵר שֶׁכְּלֵי הַמִּקְדָּשׁ שֶׁל כֶּסֶף (צד) שֶׁנִּתְּנוּ לְהָבִיא תָּמִיד לְבֵית הַכְּנֶסֶת בַּחֲגִים, (צה) אֵין יְכוֹלִים לְהוֹצִיא (כה) [כח] לְחֻלִּין וּלְמָכְרָם, וְהַקָּהָל יְכוֹלִים לְתָפְשָׂם שֶׁיִּשָּׁאֲרוּ בִּקְדֻשָּׁתָן בְּחִזְקַת הֶקְדֵּשׁ אַחַר מִיתַת הַמַּקְדִּישׁ: **יט** * [ג]יֵשׁ מִי שֶׁאוֹמֵר (צו) שֶׁאִם נִמְצָא אַחַר מִיתַת אָדָם כְּתָב כָּתוּב שֶׁהִקְדִּישׁ כֵּלִים, וְאֵין עָלָיו עֵדִים וְלֹא מָסְרוּ לַקָּהָל, אֲפִלּוּ הָכִי (צז) הֲוֵי הֶקְדֵּשׁ: **כ** [ד]יֵשׁ מִי שֶׁאוֹמֵר שֶׁמֵּפֶר תּוֹרָה שֶׁהֶחְזִיק (צח) שֶׁל אֲבוֹתָיו שֶׁל רְאוּבֵן, (צט) אֵין הַצִּבּוּר יְכוֹלִים (ק) לְהַחֲזִיק (כט) בּוֹ: **כא** [ה]אֵין לְקָנוֹת מְעִילִים (קא) שֶׁנִּשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶם (ל) [לז] (קב) הָרִיוּט, (קג) לְהַשְׁמִישׁ קְדֻשָּׁה. הַגָּה: (קד) * אָסוּר לַעֲשׂוֹת

ג שם. ד שם סימן ע'. ה תְּשׁוּבַת מַהֲרִי"ל (סי' קיד) בְּשֵׁם אֲגַדָּה (מנחות סי' ג).

בַּאֵר הֵיטֵב

בָּא תַּלְמִיד חָכָם לִזְכוֹת בְּאֵיזֶה מִצְוָה אֵין מַעֲבִירִין מֵהַמַּחֲזִיק אֲפִלּוּ הוּא עַם הָאָרֶץ. וְאִם מָכַר זֶה בֵּיתוֹ לְרַאוּבֵן אֵין בְּיָדֵינוּ רְאָיָה גְּמוּרָה שֶׁהַקּוֹנֶה יְזַכֶּה בְּאוֹתָהּ חֲזָקָה. הָרַאֲ"ז חֵלֶק ב' סִימָן ע'. וְכָל זֶה לֹא מִירֵי אֶלָּא כְּשֶׁרוֹצִים לְהַעֲבִיר הַמְּצָוָה וְהַכְּבוֹד לְגַמְרֵי מֵהַמַּחֲזִיק, אֲבָל אִם בָּא אַחַר לִזְכוֹת בְּמִצְוָה וְגַם הָרִאשׁוֹן יַעֲמֹד בְּמִצְוָתוֹ אֵינוֹ יָכוֹל לְעַכֵּב עַל יָדוֹ, אַף עַל פִּי דְּקִנְאָה שֶׁהָיוּ מִתְפַּלְּלִין בְּבֵית הַכְּנֶסֶת הָרִאשׁוֹן מִתְפַּלְּלִין בְּבֵית הַשֵּׁנִי אֲפִלּוּ הָכִי אֵינוֹ יָכוֹל לְעַכֵּב. הָרַאֲ"ז חֵלֶק ב' סִימָן ע"ה) [ע']. חֲבֵרָה שֶׁהָיוּ לוֹמְדִין בְּבֵית עֶשֶׂר כַּמָּה שָׁנִים וְאַחַר כָּךְ רוֹצִים לִלְמֹד שְׁנֵי חֳדָשִׁים בְּכָל בַּיִת וּבַיִת אֵינָם יְכוֹלִים לְשַׁנּוֹת. בְּאֵר עֵשֶׂק סִימָן ה', עַיֵּן חִשֵּׁן מִשְׁפָּט סוֹף סִימָן קמ"ט (סל"א):

יח (כח) [ו]חַיִּין. וַעֲכְשָׁו הַמִּנְהָג פָּשׁוּט שֶׁנִּשְׁאָרִים בִּרְשׁוּת בַּעֲלֵיהֶם דְּהֲוֵי כְּאִלּוּ הִתְנָה עֲלֵיהֶם. מִגֵּן אַבְרָהָם (ס"ק מג). וְעַ"ז כָּתַב שִׁמְעָתִי וְרָאִיתִי שֶׁכְּבָנִי אָדָם הַמִּתְנַדְּבִים סֵפֶר תּוֹרָה לְבֵית הַכְּנֶסֶת הֵם מִתְנִין בְּרַבִּים שֶׁאֵינוֹ לְחֻלִּיטִין, וְאִם כֵּן אוֹתוֹ שֶׁלֹּא הִתְנָה אֵיהוּ דְּאִפְסִיד אַנַּפְשֵׁהּ, עַיֵּן שָׁם: **כ** (כט) **בּוֹ.** אֲפִלּוּ עֵדוּת לֹא מְהֵנֵי מִבְּנֵי אוֹתָהּ הָעִיר וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב בְּחשֶׁן מִשְׁפָּט סִימָן ל"ז (ס"ט). יָשׁוּב שֶׁלֹּא הָיָה לְצַבּוּר סֵפֶר תּוֹרָה וְקָרְאוּ בְּסֵפֶר תּוֹרָה שֶׁל יָחִיד, וְאַחַר כָּךְ קָנְאוּ הַצִּבּוּר שְׁנֵי סִפְרֵי תּוֹרָה וְטוֹעֲנִין הַיָּחִיד שֶׁהַחֲזִיק שֶׁיִּקָּרֵא דַּוְקָא בְּסֵפֶר תּוֹרָה שֶׁלּוֹ, אֵין לוֹ חֲזָקָה, דְּאֵין עִמָּהּ טַעֲנָה, וּמִכָּל מָקוֹם אֵין לְמַעֵט

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

לְמִחוֹת לְפִי שֶׁאֲבִיהֶם נָתַן לָהֶם בִּנְדוּנְיָתָם שֶׁיִּהְיֶה לָהֶם לְאַחַר מוֹת אֲבִיהֶם. וְשָׁם מְבֹאָר שֶׁצָּרִיךְ לְתַקֵּן שֶׁיִּהְיֶה דֶּרֶךְ לְעָזְרַת אֲנָשִׁים בְּפָנֵי עַצְמָן, שֶׁלֹּא יִסְתָּרְכוּ לְיַלֵּךְ דֶּרֶךְ הַחֶדֶר הַמְיֻחָד לְהִתְפַּלֵּל

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

אַחֵר. רְצוֹנוֹ לוֹמַר בְּבֵית שֶׁל יָחִיד, אֲבָל אִם רוֹצִים לִבְנוֹת בֵּית הַכְּנֶסֶת קְבוּעַ רַשָּׁאִים וְאֵין בָּזֶה מִשּׁוּם דַּרְכֵי שָׁלוֹם [לְבוּשׁ]: **יח** (צד) **שֶׁנִּתְּנוּ לַהֲבִיאָם וְכוּ'.** כְּגוֹן מְנוֹרוֹת לְהַדְלִיק בָּהֶם אוֹ תַּכְשִׁיטִים לְתָלוֹת עַל סֵפֶר תּוֹרָה: **(צה) אֵין יְכוֹלִין.** כֵּינָן שֶׁלֹּא פֵּרְשׁוּ (פנ) בָּהֶדְיָא דְּנוֹתְנִים זֹאת רַק בְּתוֹרַת שְׁאֵלָה בְּעָלְמָא מְשֻׁנְשְׁתַּמְּשׁוּ בָּהֶם חָל עֲלֵיהוּ קְדֻשָּׁה. וְכָתַב הַמַּגֵּן אַבְרָהָם (ס"ק מג) דְּעַכְשָׁו הַמִּנְהָג פָּשׁוּט שֶׁנִּשְׁאָרִים בִּרְשׁוּת בַּעֲלֵיהֶם, וְאִם כֵּן הַמְּבִיאִים אֶת הַכֵּלִים מְבִיאִים אַדַּעְתָּא דְּמִנְהָגָא, וְהֲוֵי כְּמוֹ שֶׁהִתְנָה בְּפֵרוּשׁ דְּלֹא תְּחוּל עֲלֵיהוּ קְדֻשָּׁה, (פ) וּמִכָּל מָקוֹם יוֹתֵר טוֹב לְהִתְנוֹת בְּהֶדְיָא כְּשָׁעַת הַבָּאָה דְּהוּא רַק בְּתוֹרַת שְׁאֵלָה בְּעָלְמָא: **יט** (צו) **שֶׁאִם נִמְצָא וְכוּ'.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר שֶׁנִּמְצָא בְּבֵיתוֹ בֵּין שְׁטָרוֹתָיו: (צז) **הֲוֵי הֶקְדֵּשׁ.** דְּוַדַּאי הֶקְדִּישׁוֹ כֵּינָן שֶׁכָּתַב לוֹ עַל הַמְּגִלָּה. [וַעֲיַן בְּמֶגֵן אַבְרָהָם סָעִיף קָטָן (מ"ד)] מַה שֶּׁהֵעִיר בָּזֶה מֵחשֶׁן מִשְׁפָּט סִימָן פ"א סָעִיף י"ז, וּבְדִבְרֵי הַשַּׁ"ךְ שָׁם (ס"ק מה) יִתְּרַץ קַשְׁיָתוֹ כְּמוֹ שֶׁכָּתַב בְּמֵחֲצִית הַשֶּׁקֶל (ס"ק מד). אֲבָל אִם כֵּן אֵין זֶה דִּין בְּרוּר לְהוֹצִיא מָמוֹן דְּהַרְבֵּה אַחֲרוֹנִים סוֹבְרִין שָׁם דְּלֹא כְּהַשַּׁ"ךְ, עַיֵּן בְּחשֶׁן מִשְׁפָּט סִימָן רנ"ה בְּפִתְחֵי תְּשׁוּבָה (סק"ב)]: **כ** (צח) **שֶׁהָיָה שֶׁל אֲבוֹתָיו.** וּמַנַּחַת בְּבֵית הַכְּנֶסֶת: (צט) **אֵין הַצִּבּוּר יְכוֹלִים.** וְלֹא אָמְרִינַן דְּבַדַּאי הֶחֱלִיטָהּ לְהֶקְדֵּשׁ. וְלֹא דָּמֵי לִכְלֵי הַקֹּדֶשׁ שֶׁל כֶּסֶף שֶׁנִּתְּנוּ לְהַבִיאָם בְּבֵית הַכְּנֶסֶת הַמּוּבָא בְּסָעִיף י"ח דְּאֵין הַבַּעֲלִים יְכוֹלִים לְהוֹצִיאָם לְחֻלִּין, (פפ) דְּשָׁאנֵי הָכָא בְּסֵפֶר תּוֹרָה שֶׁכֵּן הַדֶּרֶךְ לַעֲשׂוֹת סֵפֶר תּוֹרָה עַל מְנָת כֵּן לְהַנִּיחָהּ בְּבֵית הַכְּנֶסֶת שֶׁיִּקָּרְאוּ בָהּ רַבִּים וְשָׁתְּהֶיהָ מֻנַּחַת שָׁם עַד יוֹם פְּקֹד הַבַּעֲלִים אוֹתָהּ לִקַּח לְבֵיתוֹ, (פנ) וַאֲפִלּוּ הָיְתָה לִבּוֹשָׁה מְעִילִין שֶׁל צִבּוּר וְלֹא הִקְפִּיד, לֹא אָמְרִינַן בְּשֶׁבִיל (פנ) מֵיהוּ כַּמָּה אַחֲרוֹנִים כָּתְבוּ דְּגַם הָכָא בְּסֵפֶר תּוֹרָה מֵירֵי שֶׁאָנוּ יוֹדְעִין בְּבֵרוּר שֶׁבְּתְחִלָּה לֹא הִנִּיחָהּ לַחֲלוּטִין רַק שֶׁהִשְׁאִילָהּ לְבֵית הַכְּנֶסֶת שֶׁיִּקָּרְאוּ בָהּ רַבִּים, וְאִשְׁמוּעִינַן כֵּינָן שֶׁהִנִּיחָהּ זְמַן רַב מִסְתָּמָא כְּבָר הֶחֱלִיטָהּ לְהֶקְדֵּשׁ, אֲבָל בְּהִנִּיחָהּ סְתָם אָמְרִינַן דְּמִסְתָּמָא אַקְדְּשָׁהּ לְעוֹלָם וּכְהֵיא דִּכְלֵי הַקֹּדֶשׁ בְּסָעִיף י"ח הַנַּ"ל. וְעַיֵּן בְּמֶגֵן אַבְרָהָם סָעִיף קָטָן כ"ב שֶׁכָּתַב דְּכֵינָן שֶׁנִּתְּנוּ לְקִרְאוֹת בּוֹ, וְכָתַב דְּכֵינָן שֶׁנִּתְּנוּ כֵּן הָוֵי לֵהּ כְּאִלּוּ הִתְנוּ מִתְּחִלָּה בְּהֶדְיָא שֶׁלֹּא תְּחוּל קְדֻשַּׁת סֵפֶר תּוֹרָה אֲפִלּוּ נָתְנוּ מִתְּחִלָּה לְבֵית הַכְּנֶסֶת לִקְרוֹת בּוֹ, וְכָתַב דְּכֵינָן שֶׁנִּתְּנוּ כֵּן הָוֵי לֵהּ כְּאִלּוּ הִתְנוּ מִתְּחִלָּה בְּהֶדְיָא שֶׁלֹּא תְּחוּל קְדֻשַּׁת סֵפֶר תּוֹרָה וְקָרְאוּ בְּסֵפֶר תּוֹרָה שֶׁל יָחִיד וְאַחַר כָּךְ קָנוּ הַצִּבּוּר סֵפֶר תּוֹרָה, וְטוֹעֵן הַיָּחִיד שֶׁיֵּשׁ לוֹ חֲזָקָה שֶׁיִּקָּרְאוּ דַּוְקָא בְּסֵפֶר תּוֹרָה שֶׁלּוֹ, אֵין זוֹ חֲזָקָה, דְּאֵין עִמָּהּ טַעֲנָה [וְכִמְבוֹאָר בְּחשֶׁן מִשְׁפָּט סוֹף סִימָן קמ"ט (סל"א) בְּהַגָּה עַיֵּן שָׁם], וּמִכָּל מָקוֹם (פפ) אֵין לְמַעֵט כְּבוֹד סֵפֶר תּוֹרָה שֶׁל הַיָּחִיד אֶלָּא יִקְרְאוּ בְּכָל שַׁבָּת בְּסֵפֶר תּוֹרָה אַחֶרֶת מִדַּיֶּקֶת וּכְשֶׁרָה כְּמוֹתָהּ [אַחֲרוֹנִים]. יָשׁוּב (פד) שֶׁלֹּא הָיָה לַצִּבּוּר סֵפֶר תּוֹרָה וְקָרְאוּ בְּסֵפֶר תּוֹרָה שֶׁל יָחִיד וְאַחַר כָּךְ קָנוּ הַצִּבּוּר סֵפֶר תּוֹרָה, וְטוֹעֵן הַיָּחִיד שֶׁיֵּשׁ לוֹ חֲזָקָה שֶׁיִּקָּרְאוּ דַּוְקָא בְּסֵפֶר תּוֹרָה שֶׁלּוֹ, אֵין זוֹ חֲזָקָה, דְּאֵין עִמָּהּ טַעֲנָה [וְכִמְבוֹאָר בְּחשֶׁן מִשְׁפָּט סוֹף סִימָן קמ"ט (סל"א) בְּהַגָּה עַיֵּן שָׁם], וּמִכָּל מָקוֹם (פה) אֵין לְמַעֵט כְּבוֹד סֵפֶר תּוֹרָה שֶׁל הַיָּחִיד אֶלָּא יִקְרְאוּ בְּכָל שַׁבָּת בְּסֵפֶר תּוֹרָה אַחֶרֶת מִדַּיֶּקֶת וּכְשֶׁרָה כְּמוֹתָהּ [אַחֲרוֹנִים]. **כא** (קא) **שֶׁנִּשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶם.** עַיֵּן לְעֵיל בְּסִימָן קמ"ז סָעִיף א' בַּהַגָּה מִשְׁנָה בְּרוּרָה וְלַחֲזֹר וְלִקְנוֹת אַחֶרֶת [חַיֵּי אָדָם (ח"א כלל לא סמ"ז)]: (קב) **הָרִיוּט.** וְכָל שֶׁכֵּן מִדְּבָרִים שֶׁנִּשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶן לַעֲבוֹדַת גִּלּוּלִים, וּבָזֶה אֲפִלּוּ בִּדְיֵעָבֵד אָסוּר וְצָרִיךְ לְמָכְרָן וְלַחֲזֹר וְלִקְנוֹת אַחֶרֶת [חַיֵּי אָדָם (ח"א כלל לא סמ"ז)]: (קג) **לְהַשְׁמִישׁ קְדֻשָּׁה.** אֲבָל לְמִצְוָה שְׁרֵי וּכְמוֹ שֶׁכָּתַבְתִּי לְמַעְלָה בְּסִימָן קמ"ז סָעִיף א' בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (שם). וְסִפְרֵי פְּסוּלִים שֶׁל הָעוֹבְדֵי גִּלּוּלִים שֶׁמְּכָרָכִים בְּשִׁירָאִים לְנוֹי, אֵין לִקַּח הַשִּׁירָאִים לַעֲשׂוֹת מֵהֶן טַלִּית דְּמֵאיסֵי כְּמוֹ בִּגְדֵי אֵלִיל, וְקַל וָחֹמֶר דְּאָסוּר לַעֲשׂוֹת מֵהֶן תַּשְׁמִישֵׁי קְדֻשָּׁה, וְעַל כֵּן אָסוּר לִקַּח הַכְּרִיכוֹת וּלְכָרְכָן עַל סִפְרֵי קֹדֶשׁ שֶׁלָּנוּ [חִידּוּשֵׁי רַבִּי עֲקִיבָא אַיְגֶר]: (קד) **אָסוּר לַעֲשׂוֹת וְכוּ'.** כְּמוֹ שֶׁאָסְרָה תּוֹרָה לְהַבִיאָם לְמִקְדָּשׁ וְלַמִּזְבֵּחַ שֶׁנֶּאֱמַר (דברים כג יט) 'לֹא תָבִיא

בֵּאוּר הֲלָכָה

חֲכָמִים מִפְּנֵי דַּרְכֵי שָׁלוֹם, וְהוּא הַדִּין גַּם בָּזֶה: -

יט * יֵשׁ מִי שֶׁאוֹמֵר שֶׁאִם נִמְצָא וְכוּ'. עַיֵּן בְּחשֶׁן מִשְׁפָּט סִימָן ר"נ בְּפִתְחֵי תְּשׁוּבָה סָעִיף קָטָן י"א מַה שֶּׁכָּתַב בָּזֶה:

כא * **אָסוּר לַעֲשׂוֹת מֵאֶתְנַן זוֹנָה וְכוּ'. עַיֵּן בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה** (ס"ק קד), **וּמִכָּל מָקוֹם מִסְפְּקָא לִי דִּנְהִי כְּשֶׁהִקְדִּישָׁהּ אֵין אָנוּ מְקַבְּלִין מִמֶּנּוּ, מִכָּל מָקוֹם**

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

ו מְרֻדְּכִי בְּפֶרֶק ג׳ דְּבָבָא בְּתְרָא (סי׳ תקלג).

(לה) (קה) מֵאֶתְנַן זוֹנָה אוֹ (קו) מְחִיר כֶּלֶב דָּבָר שֶׁל מִצְוָה, (קז) כְּגוֹן בֵּית הַבְּחִירָה (קח) אוֹ סֵפֶר תּוֹרָה. וְדַוְקָא (קט) מֵהֶאְתְנַן עַצְמָהּ, אֲבָל אִם (קי) נָתְנוּ לָהּ מָעוֹת בְּאֶתְנַן, מֻתָּר לִקְנוֹת בָּהֶן דָּבָר מִצְוָה. וְלֹא מִקְרֵי זוֹנָה, * אֶלָּא (קיא) אִסּוּר עֶרְוָה, * אֲבָל אֵלּוּ הַפְּנוּיוֹת הַקְּדֵשׁוֹת * שֶׁמַּקְדִּישׁוֹת דָּבָר, מֻתָּר לְקַבֵּל מֵהֶן (רבינו ירוחם נתיב (ג׳) [כ״ג] חלק א׳): **כב** [1]**אָדָם** (קיב) * **שֶׁהוּא רָגִיל בְּשׁוּם מִצְוָה, כְּגוֹן גְּלִילָה, וְאֵרְעוּ** (לו) **אֹנֶס אוֹ עֲנִי וְנָתְנוּ הַקָּהָל הַמְּצָוָה לְאַחֵר, וְאַחַר כָּךְ הֶעֱשִׁיר וְרָצָה שֶׁיַּחֲזִירוּ לוֹ הַמְּצָוָה, אִם בְּשָׁעָה שֶׁנִּתְנוּ הַקָּהָל הַמְּצָוָה לַשֵּׁנִי** (קיג) **הָיָה סְפוּק בְּיַד הָרִאשׁוֹן לָתֵת מַה שֶּׁהָיָה נוֹתֵן בְּכָל שָׁנָה וְלֹא חָפֵץ בָּהּ,** (קיד) **וְנִתְרַצָּה הוּא עִם שְׁאָר הַקָּהָל לָתֵת לְאַחַר, אֵבֵד זְכוּתוֹ. * אֲבָל אִם כְּשֶׁנִּתְנוּ לַשֵּׁנִי לֹא הָיָה בְּיַד הָרִאשׁוֹן סְפוּק לָתֵת מַה שֶּׁהָיָה נוֹתֵן, וְעַתָּה שֶׁיֵּשׁ בְּיָדוֹ רוֹצֶה לִזְכּוֹת בִּמְצָוָתוֹ וְלַחֲזֹר וְלִתֵּן מַה שֶּׁהָיָה נוֹתֵן תְּחִלָּה,** (קטו) * **חוֹזֵר לְמִצְוָתוֹ:**

בְּאֵר הֵיטֵב

לְהַקְשׁוֹת עָלָיו, עַיֵּן שָׁם, וְעַיֵּן לְעֵיל סִימָן קמ״ז סָעִיף קָטָן ד׳ מַה שֶּׁכָּתַבְתִּי שָׁם: (לה) **מֵאֶתְנַן זוֹנָה.** אִם בָּא עָלֶיהָ וְאַחַר כָּךְ נָתַן לָהּ מָתָר. נָתְנָה הִיא לוֹ אֶתְנַן מָתָר. נָתַן לָהּ וְאָמַר יְהֵי אֶצְלֵךְ עַד שֶׁאָבֹא אֲלֵיךְ, כְּשֶׁיָּבוֹא אֶלֶיהָ אָסוּר, וְאִם קָדְמָה וְהִקְדִּישְׁתּוּ לְבֵית הַבְּחִירָה מָתָר. נָתַן אֶתְנַן לְזָכָר אָסוּר. אָמַר לְזוֹנָה הִילְךְ טָלֶה וְהַבְּעֲלִי לְפִלּוּגֵי אָסוּר. וְאִם עָשְׂתָה שְׁנֵי כִּגּוֹן חֲמִשִּׁים וַעֲשָׂאתָן סֹלֶת וְכֵן וַלְדוֹתֵיהֶן, מָתָר. וְאִם פָּסַק לָהּ טָלֶה אֶחָד וְנָתַן לָהּ הַרְבֵּה כְּלָם אֲסוּרִים, עַיֵּן מָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק מו), וְעַיֵּן יַד אַהֲרֹן (הגב״י): **כב** (לו) **אֹנֶס.** וְהוּא הַדִּין לְפוֹרֵעַ שֶׁעָבַר מֵחֲמַת אֹנֶס, כְּשֶׁיַּעֲבֹר הָאֹנֶס הָרִאשׁוֹן חוֹזֵר לְשָׁרוּתוֹ, וְאִי עָבַר מֵחֲמַת עֲבֵרָה אֲפִלּוּ שֶׁשָּׁגַג, אֵינוֹ חוֹזֵר. וְאֵין לְשַׁנּוֹתוֹ אֲפִלּוּ מֵעַם הָאָרֶץ לְתַלְמִיד חָכָם. וְאִם יֵשׁ רְאָיָה בְּרוּרָה שֶׁנִּתְיָאֵשׁ מִמְּנוּי, אֵבֵד חֶזְקָתוֹ, וְעַיֵּן מָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק מט), וְעַיֵּן לְעֵיל סָעִיף קָטָן כ״ז:

בְּאוּר הַלָּכָה

אֲפִלּוּ הַפְּנוּיוֹת וְכוּ׳. לְכְאוֹרָה אֵין לְהַקֵּל בָּזֶה אֶלָּא בִּקְדֵשָׁה מֻקְצֶרֶת לְיִשְׂרָאֵל לְבַד, אֲבָל אוֹתָן הַזּוֹנוֹת הַיּוֹשְׁבוֹת בְּכָתֵּי הַקְּדֵשׁוֹת שֶׁמַּקְפִּידוֹת עַצְמָן לַכֹּל, אֵין לְהַקֵּל, לְפִי דַּעַת הַתּוֹסָפוֹת הַנ״ל דִּסְבִירָא לְהוּ דְּכָל שֶׁנַּעֲשֵׂית פַּעַם אַחַת זוֹנָה עַל יְדֵי בִּיאַת אִסּוּר שׁוּב אֵפִלּוּ נִבְעֲלָה אַחֵר כָּךְ לְהַמָּתָר לָהּ אֶתְנַנָּהּ אָסוּר, וְאִם כֵּן בְּכָתֵּי הַקְּדֵשׁוֹת שֶׁמַּקְפִּידוֹת עַצְמָן לְכֹל בְּוַדַּאי נַעֲשֵׂית כְּבָר זוֹנָה מִבִּיאַת עוֹבֵד גִּלּוּלִים וְעֶבֶד [וְכִמְבוֹאָר בְּאֶבֶן הָעֵזֶר סִימָן ו׳ (ס״ח)], וְאִם כֵּן אֲפִלּוּ יְדוּעַ לָנוּ דְּהַאְתְנַן הַזֶּה קִבְּלָה מִישְׂרָאֵל נְמִי שָׁם אֶתְנַן עָלֶיהָ. וַאֲפִלּוּ לְדַעַת הָרַמְבַּ״ם (שם) דְּבָעֵי שֶׁיְּהֵא הָאֶתְנַן גּוּפָא מִבִּיאַת אִסּוּר גַּם כֵּן יֵשׁ לְהַחְמִיר עַל כָּל פָּנִים בְּעִיר שְׁרֻבָּה עוֹבְדֵי גִּלּוּלִים, דְּתָלִינַן דְּהָאֶתְנַן בָּא מֵהֶן כָּל זְמַן שֶׁלֹּא יָדְעִינַן בְּבֵרוּר שֶׁקִּבְּלָתוּ מִישְׂרָאֵל:

* **שֶׁמַּקְדִּישׁוֹת דָּבָר.** מִשְׁמַע מִלְּשׁוֹן זֶה דְּאִי לָאו הַאי טַעְמָא הָיוּ מַחְמִירִין בַּדָּבָר אַף עַל גַּב שֶׁלֹּא נוֹדַע בְּבֵרוּר שֶׁהוּא מֵאֶתְנַן שֶׁנִּתַּן לָהּ, וְהַטַּעַם דְּתָלִינַן דְּכָל חֲפָצֵיהֶם הוּא מֵאֶתְנַן זוֹנָה וּכְעֵין הַהִיא דִּבְבָא קַמָּא קי״ג (ע״א) לְעִנְיַן מוֹכְסִין, עַיֵּן שָׁם:

כב * **שֶׁהוּא רָגִיל.** עַיֵּן בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (ס״ק קיב). וְעַיֵּן בְּחֹשֶׁן מִשְׁפָּט סִימָן קמ״ט בְּפִתְחֵי תְּשׁוּבָה (סק״ג) מַה שֶּׁכָּתַב בְּשֵׁם שַׁעַר הַמִּשְׁפָּט (שם סק״ו) **שֶׁהֶבִיא מִסֵּפֶר חֲסִידִים** (סי׳ תשסד ותשסה) **דְּאִם אַחֵר רוֹצֶה לְהוֹסִיף בְּמָעוֹת הָרִאשׁוֹת בְּיָדוֹ, [אִם לֹא שֶׁזָּכוּ לוֹ הַקָּהָל בְּפָרוּשׁ גַּם בְּעִנְיַן זֶה]**, וּלְפִי זֶה מֵיירֵי הָכָא שֶׁהָאֹנֶס לֹא הוֹסִיף בְּמָעוֹת עַל הָרִאשׁוֹן, אוֹ דְּמֵיירֵי שֶׁזָּכוּ לְהָרִאשׁוֹן בְּפָרוּשׁ שֶׁלֹּא יְהֵא אַחֵר יָכוֹל לְהוֹסִיף עָלָיו. **אָכֵן בְּתְשׁוּבַת רַדְבַּ״ז** חֵלֶק ד׳ סִימָן י״א **מְבֹאָר דְּלֹא כִּדְבָרָיו,** עַיֵּן שָׁם, **וְצָרִיךְ עִיּוּן לְמַעֲשֶׂה:**

* **אֲבָל אִם כְּשֶׁנִּתְנוּ לַשֵּׁנִי וְכוּ׳.** לְאוֹ דַּוְקָא לְעִנְיַן גְּלִילָה, דְּהוּא הַדִּין בְּאֶחָד שֶׁיֵּשׁ לוֹ חֻזְקָה שֶׁיִּתְפַּלְּלוּ הַגַּבּוֹר בְּבֵיתוֹ וּמִתּוֹךְ אֹנֶס שֶׁנָּאֱנַס בַּעַל הַבַּיִת הִכְרִחוּ לְהִתְקַבֵּץ בְּמָקוֹם אַחֵר, לֹא אָבַד חֶזְקָתוֹ וּכְשֶׁיַּעֲבֹר הָאֹנֶס יִתְפַּלְּלוּ שָׁם [תְּשׁוּבַת רַאֲנ״ח (מים עמוקים ח״ב סי׳ ע) וְעוֹלַת תָּמִיד (ס״ק מב)], **וְכֵן כָּל כַּיּוֹצֵא בּוֹ:**

* **חוֹזֵר לְמִצְוָתוֹ. לְכְאוֹרָה אֲפִלּוּ הֶעֱשִׁיר הָרִאשׁוֹן בְּתוֹךְ זְמַן שְׁכִירוּת הַשֵּׁנִי נְמִי חוֹזֵר לְמִצְוָתוֹ תֵּכֶף,** דּוֹמְיָא דְּכֹהֵן גָּדוֹל שֶׁאֵרַע לוֹ אֹנֶס בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים וּמִנּוּ אַחֵר תַּחְתָּיו דְּחוֹזֵר לַעֲבוֹדָתוֹ תֵּכֶף כְּשֶׁנִּסְתַּלֵּק אָנוּסוֹ, **וְאוּדוּת הַתַּשְׁלוּמִין מִסְתַּבְּרָא שֶׁיִּשָּׁלֵם כְּפִי עֶרֶךְ הַזְּמַן שֶׁיֵּשׁ עֲדַיִן בְּהַשְׁנָה. אִיתָא בְּבֵית יוֹסֵף** (ד״ה מצאתי) **כְּשֵׁם הַמְּרַדְכִי** (מגילה פ״ד סי׳ תתלד) **דְּאֵין שִׁיּוּר יְרִשָּׁה בְּמִצְוֹת אֶלָּא כָּל מִי שֶׁיֵּשׁ יוֹתֵר לְצַדְקָה הוּא הַזּוֹכֶה, עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ. וְעַיֵּן בְּכֶנֶסֶת הַגְּדוֹלָה** (שכנה״ג הגב״י אות יח) **שֶׁכָּתַב דְּאִם הָיָה הַמִּנְהָג בְּעִיר שֶׁכָּל מִי שֶׁהֶחֱזִיקוּהוּ קָהָל בְּאֵיזֶה מִצְוָה הֲרֵי הוּא לוֹ וּלְזַרְעוֹ, יַעֲשׂוּ בְּמִנְהָגָם. עוֹד כָּתַב** (שם אות כ) **דְּאִם קָנָה מִצְוָה לִזְמַן קָצוּב וּמֵת תּוֹךְ הַזְּמַן, יוֹרְשָׁיו נִכְנָסִים בְּמְקוֹמוֹ לִזְמַן הַקָּצוּב. וְעַיֵּן בְּבִרְכֵּי יוֹסֵף אוֹת י״ב מַה שֶּׁהֵבִיא בְּשֵׁם** תְּשׁוּבַת כְּנֶסֶת הַגְּדוֹלָה (בשו״ת סי׳ כז) דְּהַבֵּן קָם תַּחַת אָבִיו בַּמִּצְוֹת, וְאֵין בְּיָדֵי אוֹתָהּ תְּשׁוּבָה לְעַיֵּן בָּהּ. וְעַיֵּן בַּסֵּפֶר חִקְרֵי לֵב בְּסִימָן נ״ג מַה שֶּׁהֶאֱרִיךְ בָּזֶה:

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

אֶתְנַן זוֹנָה וּמְחִיר כֶּלֶב וְגוֹ׳ כִּי תוֹעֲבַת ה׳ אֱלֹהֶיךָ וְגוֹ׳ (שם), וּמִכָּל מָקוֹם אֵינוֹ אֶלָּא (פו) מִדְּרַבָּנָן: **(קה) מֵאֶתְנַן זוֹנָה.** וְאִסּוּר דְּאֶתְנַן חָל עַל כָּל מַה שֶּׁיִּתֵּן לָהּ, (פז) וַאֲפִלּוּ פָּסַק עִמָּהּ טָלֶה אֶחָד בִּשְׂכָרָהּ וְנוֹתֵן לָהּ הַרְבֵּה, כֻּלָּם אֲסוּרִים דְּכֻלָּם בְּתוֹרַת אֶתְנַן קָאָתוּ לָהּ. וְדִין אֶתְנַן הוּא דַּוְקָא כְּשֶׁנָּתַן לָהּ אֶתְנַן וְאַחַר כָּךְ בָּא עָלֶיהָ, אֲבָל בָּא עָלֶיהָ וְאַחַר כָּךְ נָתַן לָהּ אֶתְנַנָּהּ שֶׁהִתְנָה עִמָּהּ, מֻתָּר, (פח) כֵּיוָן שֶׁבִּשְׁעַת בִּיאָה לֹא הָיָה קָנוּי לָהּ זֶה הָאֶתְנַן. גַּם דְּאִסּוּר אֶתְנַן הוּא דַּוְקָא כְּשֶׁנָּתַן הַנּוֹאֵף לְהַנּוֹאֶפֶת, (פט) אֲבָל אִם הָאִשָּׁה נָתְנָה לוֹ מֻתָּר הָאֶתְנַן. וְאִם נָתַן הָאֶתְנַן לְזָכָר לְשָׁכֵב עִמּוֹ אָסוּר הָאֶתְנַן: **(קו) מְחִיר כֶּלֶב.** כְּגוֹן שֶׁהֶחֱלִיף כֶּלֶב בְּאִיזֶה דָּבָר: **(קז) כְּגוֹן בֵּית הַבְּחִירָה.** כְּגוֹן שֶׁנָּתַן לְהַזּוֹנָה אוֹ שֶׁהֶחֱלִיף בְּהַכֶּלֶב אֲבָנִים וְקוֹרוֹת, וְהוּא הַדִּין דְּלַעֲשׂוֹת מֵהָאֶתְנַן (ס) כְּלֵי בֵּית הַבְּחִירָה גַּם כֵּן אָסוּר: **(קח) אוֹ סֵפֶר תּוֹרָה.** כְּגוֹן (פא) שֶׁנָּתַן לָהּ קֶלֶף וְהוּא הַדִּין לְסֵפֶר תּוֹרָה אָסוּר, וְהוּא הַדִּין דְּשׁוּם דָּבָר מִצְוָה אָסוּר לַעֲשׂוֹת מֵהָאֶתְנַן וּמְחִיר, כְּגוֹן נֵר וְשֶׁמֶן לְבֵית הַבְּחִירָה [אֲלִיָּה רַבָּה (ס״ק לד) בְּשֵׁם רַבֵּינוּ יְרוּחָם], וּבִפְרִי מִגְדִּים (א״א ס״ק מו) מַשְׁמַע דְּהוּא הַדִּין צִיצִית וּטְלִית מִצְוָה גַּם כֵּן אֵין לַעֲשׂוֹת מִזֶּה: **(קט) מֵהָאֶתְנַן עַצְמָהּ.** כְּמוֹ שֶׁכָּתַבְנוּ מִקֹּדֶם (פב) וְאִם נִשְׁתַּנּוּ הָאֶתְנַן וְהַמְּחִיר, כְּגוֹן זֵיתִים וַעֲשָׂאן שֶׁמֶן עֲנָבִים וַעֲשָׂאן יַיִן מֻתָּר: **(קי) נָתְנוּ לָהּ מָעוֹת.** וְהוּא הַדִּין כְּשֶׁלָּקַח בְּעַד הַכֶּלֶב מָעוֹת מֻתָּר לִקְנוֹת בָּהֶם דְּבַר מִצְוָה: **(קיא) אִסּוּר עֶרְוָה.** דְּהַיְנוּ (פג) חַיְבֵי כְּרִיתוֹת, (פד) וְיֵשׁ אוֹמְרִים דְּהוּא הַדִּין חַיְבֵי לָאוִין. (פה) וְזוֹנָה נָכְרִית לְכֹלֵי עָלְמָא אֶתְנַנָּהּ אָסוּר: **כב** (קיב) **שֶׁהוּא רָגִיל.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר שֶׁהֶחֱזִיק בָּהּ בִּרְשׁוּת הַקָּהָל. [וּבִתְשׁוּבַת רַדְבַּ״ז חֵלֶק ד׳ סִימָן י״א כָּתַב דְּאֲפִלּוּ לֹא הָרִשׁוּהוּ בְּפָרוּשׁ, אֶלָּא כָּל שֶׁהֶחֱזִיק זְמַן רַב וְשָׁתְקוּ וְלֹא מִחוּ הֲוֵי חֶזְקָה]: **(קיג) הָיָה סְפוּק.** הַיְנוּ שֶׁגַּם בְּאָנְסוֹ אוֹ בְּעָנְיוֹ הָיָה סְפוּק בְּיָדוֹ לָתֵת כְּפִי מַה שֶּׁרָגִיל: **(קיד) וְנִתְרַצָּה וְכוּ׳.** לָאו דַּוְקָא נִתְרַצָּה בְּפָרוּשׁ (פו) אֶלָּא כָּל שֶׁסִּפּוּק בְּיָדוֹ וְלֹא חָפֵץ לִתֵּן אָבֵד זְכוּתוֹ, וְנָקֵט נִתְרַצָּה מִשּׁוּם סֵיפָא: **(קטו) חוֹזֵר לְמִצְוָתוֹ.** וְאֵין לְשַׁנּוֹתוֹ (פז) אֲפִלּוּ מֵעַם הָאָרֶץ לְתַלְמִיד חָכָם אִם לֹא שֶׁיֵּשׁ טַעֲנָה (פח) גְּמוּרָה לְמַעְרְעָר. אַף אִם יֵשׁ רְאָיָה בְּרוּרָה שֶׁכָּבָר נִתְיָאֵשׁ מִמְּזָה, אֵבֵד חֶזְקָתוֹ, וְעַיֵּן מָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק מט), וְעַיֵּן לְעֵיל סָעִיף קָטָן כ״ז:

שַׁעַר הַצִּיּוּן

כא (פו) מָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק מו) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: (פז) גְּמָרָא (תמורה כט.): (פח) גְּמָרָא (שם): (פט) שָׁם (ע״ב): (צ) דְּכָל כְּלֵי בֵּית הַבְּחִירָה דִּינָם כְּבֵית הַבְּחִירָה כִּמְבֹאָר בְּרַמְבַּ״ם פֶּרֶק י״א מֵהִלְכוֹת תְּפִלָּה (הט״ז): (צא) דְּאִי נָתַן לָהּ סֵפֶר תּוֹרָה בְּאֶתְנַנָּהּ אֲפִלּוּ דְּאֵין חָל עַל זֶה שֵׁם אֶתְנַן וּמֻתָּר לִקְרוֹת בָּהּ בְּצִבּוּר, עַיֵּן בִּפְרִי מִגְדִּים (א״א ס״ק מו), וְעַיֵּן בְּסִימָנֵי רַבֵּנוּ יְרוּחָם נְתִיב כ״ג חֵלֶק א׳ דְּמִשְׁמַע לְהַקֵּל. וְצָרִיךְ עִיּוּן:

כב (צב) מָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק מו): (צג) דַּעַת הַתּוֹסָפוֹת (תמורה כט: ד״ה גירסא) וּשְׁאָרֵי פּוֹסְקִים. וְדַע דְּנִדָּה אַף דְּגַם הִיא מַחֲיְבֵי כְּרִיתוֹת מִכָּל מָקוֹם אֶתְנַנָּהּ מֻתָּר [אַחֲרוֹנִים]: (צד) הָרַמְבַּ״ם (אישורי מזבח פ״ד ה״ח): **כב** (צה) וְכֵן כָּתַב הַגְּרַ״א דְּאַף בְּפָנָיו וְשָׁתַק גַּם כֵּן מְהַנְיָא: (צו) מָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק מט) בְּשֵׁם רַאֲנ״ח (ח״ב סי׳ ע): (צז) אַחֲרוֹנִים.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

הִלְכוֹת בֵּית הַכְּנֶסֶת סִימָן קנד

קנד דִּינֵי תַּשְׁמִישׁ קְדֻשָּׁה וְנֵרוֹת בֵּית הַכְּנֶסֶת. וּבוֹ ט״ו סְעִיפִים:

א (א) * [א]רְחָבָה שֶׁל עִיר, אַף עַל פִּי שֶׁמִּתְפַּלְּלִין בָּהּ בְּתַעֲנִיּוֹת, אֵין בָּהּ מִשּׁוּם קְדֻשָּׁה מִפְּנֵי שֶׁהוּא עֲרַאי. [ב]וְכֵן בָּתִּים (ג) וַחֲצֵרוֹת (ב) שֶׁמִּתְקַבְּצִין בָּהֶם לְהִתְפַּלֵּל (ג) בְּאַקְרַאי (פָּרוּשׁ, דֶּרֶךְ מִקְרֶה וְהִזְדַּמֵּן, לֹא דֶּרֶךְ קְבִיעוּת), אֵין בָּהֶם שׁוּם קְדֻשָּׁה: **ב** [*] (ד) * [ג]הַשּׁוֹכְרִים בַּיִת (ה) וּמִתְפַּלְּלִים בּוֹ, אֵין לוֹ דִּין בֵּית הַכְּנֶסֶת: **ג** (ו) * [ד]תַּשְׁמִישֵׁי קְדֻשָּׁה, כְּגוֹן (ז) תֵּיק שֶׁל סְפָרִים וּמְזוּזוֹת וּרְצוּעוֹת תְּפִלִּין

א (א) מגילה כ״ו (ע״א). ב טור. ג מַהֲרַ״י בֶּן חָבִיב (הור״ד בב״י ד״ה רחבה). ד מגילה כ״ו (ע״ב).

בְּאֵר הֵיטֵב

א (ג) וַחֲצֵרוֹת. וַחֲצֵרוֹת שֶׁלָּנוּ נַעֲשׂוּ קֹדֶשׁ כֵּיוָן שֶׁמִּתְפַּלְּלִין שָׁם תָּדִיר כָּל זְמַן שֶׁהֵם נִדְחָקִין. מַהֲרַ״ט (כשו״ת ח״ב יו״ד סי׳ ד). עַיֵּן מָגֵן אַבְרָהָם (סק״א). גַּן וּפַרְדֵּס וְאַצְטַבָּא

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

חֲזָקָתוֹ. כָּתְבוּ הַפּוֹסְקִים דְּהוּא הַדִּין פַּרְנָס שֶׁעָבַר מֵחֲמַת אֹנֶס וּמִנּוּי אַחֵר תַּחְתָּיו, דְּכְשֶׁיַּעֲבֹר אָנְסוֹ חוֹזֵר לְפַרְנְסוּתוֹ (פמ) וְאֵין לִתֵּן לַשֵּׁנִי שׁוּם חֵלֶק בַּפַּרְנָסוּת מִשּׁוּם אֵיבָה דְּרִאשׁוֹן, (ק) וּמִכָּל מָקוֹם אֵין לָנְהֹג בִּזָּיוֹן בַּשֵּׁנִי וְיִתְּנוּ לוֹ שׁוּם מִנּוּי שֶׁל כָּבוֹד בְּצָרְכֵי צִבּוּר. אִם עָבַר מִשְּׁרָרוּתוֹ מֵחֲמַת עֲבֵרָה שֶׁעָשָׂה אֲפִלּוּ בְּשׁוֹגֵג, אֵינוֹ חוֹזֵר לְשָׁרָרוּתוֹ, דִּקְיֵימָא לָן בְּמַכּוֹת (י״ב) [י״ג] (ע״א) לְעִנְיַן רוֹצֵחַ שֶׁגָּלָה לְעִיר מִקְלָטוֹ וְשָׁב דְּאֵינוֹ חוֹזֵר לְשָׁרָרוּתוֹ שֶׁהָיָה לוֹ מִקֹּדֶם [מָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק מט)]. וְהָאֵלִיָּה רַבָּה (ס״ק לה) מִסְתַּפֵּק בְּזֶה דְּאִפְשָׁר דְּדַוְקָא

בְּרוֹצֵחַ, עַיֵּן שָׁם, וְעַיֵּן בְּרִיטְבָ״א שָׁם (ד״ה מאי) מַה שֶּׁכָּתַב בָּזֶה:

א (א) **רְחָבָה שֶׁל עִיר.** הוּא מָקוֹם שֶׁמִּתְכַּנְּסִין בּוֹ בְּתַעֲנִיּוֹת לְהִתְפַּלֵּל בּוֹ, (פ) מִפְּנֵי שֶׁאָז הַקִּבּוּץ רַב וְאֵין בְּתֵּי כְנֵסִיּוֹת מְכִילִין אוֹתָן: **(ב) שֶׁמִּתְקַבְּצִים בָּהֶם וְכוּ׳.** הֵינוּ אֲפִלּוּ הוּא בַּיִת פָּנוּי שֶׁאֵין דָּר בָּהּ אָדָם, וְאֵין צָרִיךְ לוֹמַר אִם מִתְקַבְּצִין לְהִתְפַּלֵּל בְּבֵית שֶׁדָּרִין בּוֹ וּמִשְׁתַּמְּשִׁין בּוֹ צָרְכֵיהֶם (ג) בְּוַדַּאי אֵין עַל זֶה שֵׁם בֵּית הַכְּנֶסֶת אֲפִלּוּ מִתְפַּלְּלִין שָׁם תָּדִיר, כֵּיוָן שֶׁאֵין מְיֻחָד לְתִפְלָה בִּלְבַד: **(ג) בְּאַקְרַאי.** וַעֲזָרוֹת שֶׁלָּנוּ לֹא עֲדֵיפֵי מִבָּתִּים וַחֲצֵרוֹת שֶׁאֵינָן מִתְפַּלְּלִין בָּהֶם אֶלָּא כְּשֶׁהֵם נִדְחָקִים, וּמִכָּל מָקוֹם אָפְשָׁר לוֹמַר הוֹאִיל וּמִתְפַּלְּלִין שָׁם תָּדִיר כָּל זְמַן שֶׁהֵם נִדְחָקִים, אַף עַל פִּי שֶׁהוּא אַקְרַאי לְגַבֵּי זֶה הַמִּתְפַּלֵּל, הַמָּקוֹם נַעֲשָׂה קָבַע לְעַצְלָנִים [מַהֲרִי״ט חֵלֶק ב׳ (יו״ד) סִימָן ד׳]. וּבַעֲיָרוֹת גְּדוֹלוֹת (ג) שֶׁהַדֶּרֶךְ לְהִתְפַּלֵּל שָׁם בָּעֲזָרָה בְּקִבּוּעוּת, פָּשׁוּט דְּכָל קְדֻשַּׁת בֵּית הַכְּנֶסֶת עָלָיו, אֲבָל גַּן וּפַרְדֵּס וְאַצְטַבָּא שֶׁסְּבִיבָהּ אַף עַל פִּי שֶׁפְּתוּחַ לְבֵית הַכְּנֶסֶת אֵין בָּהּ קְדֻשָּׁה, וְאִם הָיָה פְּתוּחַ נָגֶד הַהֵיכָל יֵשׁ לְהַחְמִיר שֶׁלֹּא לִנְהֹג שָׁם קַלּוּת רֹאשׁ וְאַף עַל פִּי שֶׁהַמָּקוֹם חל, הוֹאִיל וְהוּא מֻכְנָן כְּנֶגֶד הַקֹּדֶשׁ אֵיכָא זִלּוּתָא [שָׁם]: **ב (ד) הַשּׁוֹכְרִים בַּיִת.** לִזְמַן קָבוּעַ (ד) לְחֹדֶשׁ אוֹ לְשָׁנָה, וְהַטַּעַם דְּכֵיוָן דְּבִכְלוֹת זְמַן הַשְׂכִירוּת יֵשׁ בְּיַד הַבַּעַל הַבַּיִת שֶׁלֹּא לְהַשְׂכִּיר לָהֶם עוֹד אִם כֵּן אֵינוֹ אֶלָּא עֲרַאי וְאֵין בּוֹ קְדֻשָּׁה וְזֶה הַטַּעַם מוּכָח מִלְּבוּשׁ, וּבְעֹלַת תָּמִיד (סק״ג) לֹא מַשְׁמַע כֵּן, וְעַיֵּן בְּאוּר הֲלָכָה (ד״ה השוכרים)]: **(ה) וּמִתְפַּלְּלִים בּוֹ.** דַּוְקָא אִם הוּא לְהִתְפַּלֵּל לְבַד אֲבָל אִם הוּא בֵּית הַמִּדְרָשׁ יֵשׁ בּוֹ קְדֻשָּׁה [שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה (סק״א) בְּשֵׁם תְּשׁוּבַת כְּנֶסֶת הַגְּדוֹלָה (בשו״ת סי׳ כו) וְאֵינִי יוֹדֵעַ טַעְמוֹ, וְאוּלַי דְּכֵיוָן שֶׁהוּא נַעֲשָׂה קָבַע גָּמוּר לְהִתְפַּלֵּל וְלִלְמֹד בּוֹ כְּדַרְכּוֹ בֵּית הַמִּדְרָשׁ לֹא מִקְרֵי עֲרַאי]:

ג (ו) תַּשְׁמִישֵׁי קְדֻשָּׁה וְכוּ׳. וְהֵינוּ דְּאַף דִּבְתַשְׁמִישֵׁי מִצְוָה (ס״א) דְּלְאַחַר שֶׁעָבַר מִצְוָתָן מֻתָּר לְזַרְקָן, בְּתַשְׁמִישֵׁי קְדֻשָּׁה אֵינוֹ כֵּן, אֶלָּא אַף לְאַחַר שֶׁנִּתְבַּלּוּ וְאֵין רְאוּיִין עוֹד לְתַשְׁמִישָׁן מִכָּל מָקוֹם יֵשׁ בָּהֶן קְדֻשָּׁה וְצָרִיךְ לְגַנְזָן, וְגַם אָסוּר לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶן שׁוּם תַּשְׁמִישׁ. וְדַוְקָא תַּשְׁמִישׁ קְדֻשָּׁה עַצְמָהּ, אֲבָל דָּבָר הַמְשַׁמֵּשׁ לְהַתַּשְׁמִישׁ קְדֻשָּׁה וְהוּא הַנִּקְרָא תַּשְׁמִישׁ דְּתַשְׁמִישׁ, אֵין בּוֹ קְדֻשָּׁה וּמֻתָּר לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶן אַף בְּעוֹדָן קַיְימִין [פְּרִי מְגַדִּים (א״א סק״ד)]: (ז) **תֵּיק שֶׁל סְפָרִים.** הֵינוּ תּוֹרָה נְבִיאִים וּכְתוּבִים שֶׁהֵם קְדֻשָּׁה וְהַתֵּיק הֲרֵי

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

ב [בשו״ע] **הַשּׁוֹכְרִים בַּיִת.** וְעַיֵּן בִּתְשׁוּבַת כְּנֶסֶת הַגְּדוֹלָה סִימָן כ״ו שֶׁאַף שֶׁאֵין לָהֶם קְדֻשָּׁה לְעִנְיַן מְכִירָה, מִכָּל מָקוֹם אֵין יְכוֹלִים לִנְהֹג בָּהֶם מִנְהַג בִּזָּיוֹן. וְעַיֵּן (מַהֲרַ״ם) [שו״ת ר׳

בְּאוּר הֲלָכָה

א * **רְחָבָה שֶׁל עִיר וְכוּ׳.** עַיֵּן בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (סק״א), וְזֶה הַמָּקוֹם הָיָה לָהֶם מְזֻמָּן לָזֶה, וַאֲפִלּוּ הָכִי כֵּיוָן שֶׁהוּא רַק בְּאַקְרַאי אֵין בּוֹ קְדֻשָּׁה, וְעַיֵּן **בְּרִיטְבָ״א** (מגילה כו. ד״ה אבל) **שַׁדַּעְתּוֹ דְּמִכָּל מָקוֹם אֵין לִנְהֹג בִּזָּיוֹן בַּמָּקוֹם הַהוּא כֵּיוָן שֶׁהוּא מְזֻמָּן לָזֶה:**

ב * **הַשּׁוֹכְרִים בַּיִת וְכוּ׳.** עַיֵּן בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (סק״ד) **טַעְמוֹ שֶׁל דָּבָר,** וְזֶה כָּתַבְתִּי לְפִי מַה דְּאִסְתְּבְרָה לָנוּ הַלְּבוּשׁ, עַיֵּן שָׁם. **אֲמְנָם מִעֹלַת תָּמִיד** (סק״ג) **מוֹכֵחַ דְּאֵין דִּין זֶה אֶלָּא בִּכְגוֹן הַהִיא דְּרִ״י בֶּן חָבִיב** (הור״ד בב״י ד״ה כתב מהרי״ן) **שֶׁלֹּא הָיָה שָׁם רְשׁוּת לָהֶם בְּתוֹגַרְמָה לְהַזְמִין מָקוֹם קָבוּעַ לְתִפְלָה מִפְּנֵי הַמַּלְכוּת, וְהָיוּ מַטְמִינִים אֶת עַצְמָם בְּתַחְתִּיִּים לְהִתְפַּלֵּל,** וּבִכְהַאי גַּוְנָא בְּוַדַּאי אֵינוֹ חָשׁוּב אֶלָּא עֲרַאי כִּי הַיּוֹם אוֹ מָחָר יִתְוַדַּע וְיִתְבַּטֵּל בְּאֶמְצַע הַזְּמַן. **מַה שֶּׁאֵין כֵּן בְּשׁוֹכְרִים בְּגָלוּי כְּדֶרֶךְ כָּל הָעוֹלָם שֶׁעַל אוֹתוֹ הַזְּמַן כְּמוֹכְרָה הִיא לָהֶם, בְּוַדַּאי יֵשׁ בָּהּ קְדֻשָּׁה** כֵּיוָן שֶׁקָּבְעוּ אוֹתוֹ מָקוֹם לִתְפִלָּה בְּכָל מֶשֶׁךְ הַזְּמַן וְלֹא בְּאַקְרַאי בִּלְבַד, וְאַף עַל פִּי שֶׁלְּאַחַר כְּלוֹת הַזְּמַן אִפְשָׁר שֶׁלֹּא יִרְצֶה בַּעַל הַבַּיִת לְהַשְׂכִּיר, מִכָּל מָקוֹם אֵין זֶה מִקְרֵי אַקְרַאי בְּעָלְמָא כֵּיוָן שֶׁבְּכָל אוֹתוֹ הַזְּמַן אֵין לָהֶם קְבִיעוּת אַחֶרֶת כִּי אִם שָׁם, וּכְעֵין זֶה מְשֻׁמָּע גַּם כֵּן מֵהַכְּנֶסֶת הַגְּדוֹלָה (בשו״ת סי׳ כו), הוֹבָא בְּשַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה (ד״ה השוכרים), שֶׁכָּתַב דְּאִם הוּא נַעֲשָׂה בְּרִשׁוּת הַמֶּלֶךְ וְהֵינוּ שֶׁלֹּא בְּהַצְנֵעַ וְכַנַּ״ל, יֵשׁ בָּהּ קְדֻשָּׁה. **וְלַעֲנִיּוּת דַּעְתִּי שֶׁכֵּן נָכוֹן לְדִינָא** מֵאַחַר שֶׁגַּם בְּגוֹנָא דְּמַהֲרַ״י בֶּן חָבִיב כָּתַב מַהֲרַ״ט חֵלֶק ב׳ (יו״ד) סִימָן ד׳ שֶׁלֹּא בְּרִירָא לֵהּ דָּבָר זֶה וְהוּא חוֹלֵק בָּזֶה לְהַחְמִיר כָּל מֶשֶׁךְ הַזְּמַן שֶׁל הַשְׂכִירוּת [וְהֶבְיאוֹ בְּכְנֶסֶת הַגְּדוֹלָה (הגב״י)],

וְאִם כֵּן עַל כָּל פָּנִים בְּשׁוֹכֵר בְּגָלוּי כְּדֶרֶךְ כָּל הָאָרֶץ בְּוַדַּאי אֵין לְהַקֵּל בָּזֶה:

ג * **תַּשְׁמִישֵׁי קְדֻשָּׁה וְכוּ׳.** וְלִעִנְיַן אִי מִהֲנֵי בָּזֶה שִׁבְעָה טוֹבֵי הָעִיר לְאַקְפוֹעֵי **הַמִּטְפַּחַת וְכַדּוֹמֶה לְחַלִּין** כְּמוֹ בְּבֵית הַכְּנֶסֶת הַמְבֹאָר לְעֵיל סִימָן קנ״ג סָעִיף ז׳, כָּתַב הַמָּגֵן אַבְרָהָם שָׁם בְּסִימָן הַנַּ״ל סָעִיף קָטָן י״ד דְּלֹא מְהֲנֵי שׁוּם עֲצָה לְאַקְפוֹעֵי תַּשְׁמִישֵׁי קְדֻשָּׁה מִקְּדוּשָׁתַיְיהוּ, עַיֵּן שָׁם, וְכֵן כָּתַב שָׁם הָאֵלִיָּה רַבָּה (ס״ק יז). וּכְבָר כָּתַבְנוּ שָׁם בְּשֵׁעַר הַצִּיּוּן (ס״ק לז) דְּכֵן מוּכָח מִדִּבְרֵי הָרַמְבַּ״ן (מגילה כה: ד״ה לפי) וְהָרַשְׁבָּ״א (שם כו: ד״ה והקשה) וְהָרִיטְבָ״א (שם כה: ד״ה בני העיר) וְהָרַ״ן (שם ח. ד״ה ומאן) רַ״ש פֶּרֶק בְּנֵי הָעִיר, וְנִדְחֲקוּ שָׁם טוֹבָא גַּם בְּדִינָא דְּבֵית הַכְּנֶסֶת שַׁעֲמָא מַאי מְהֲנֵי שִׁבְעָה טוֹבֵי הָעִיר, אֶלָּא דְּאִסְתְּבְרוּ לֵהּ הָרַמְבַּ״ן וְהָרַשְׁבָּ״א דְּלֹא חָמִירָא קְדֻשָּׁתָהּ מִכָּל תַּשְׁמִישֵׁי מִצְוָה דְּנִזְרָקִין לְאַחַר שֶׁפּוֹסְקִים מִלַּעֲשׂוֹת בָּהֶם מִצְוָה, עַיֵּן שָׁם, וְלֹא שַׁיָּךְ כָּל זֶה בְּתַשְׁמִישׁ קְדֻשָּׁה. אֲכָן הַפְּרִי מְגַדִּים בְּסִימָן קנ״ג אוֹת י״ד בְּאֶשֶׁל אַבְרָהָם הָעִיר דְּמִדִּבְרֵי הָרַמְבַּ״ם פֶּרֶק י׳ מֵהִלְכוֹת סֵפֶר תּוֹרָה (ה״ד) מַשְׁמַע, דְּגַם בְּתַשְׁמִישֵׁי קְדֻשָּׁה מְהֲנֵי טוֹבֵי הָעִיר לְהוֹצִיאָהּ לְחַלִּין עַל כָּל פָּנִים אִם מִתְכַּוֵּן לְצוֹרְכֵי בְּדָמֶיהָ, וְהַטּוּר בְּיוֹרֶה דֵּעָה רפ״ב מוֹסִיף עוֹד דְּיִכּוֹלִין לְהוֹצִיאָהּ לְחַלִּין אֲפִלּוּ לְמִשְׁתֵּי בְּדָמֶיהָ שִׁיכְרָא הֵיכָא דְּאֵיכָּא טוֹבִים בְּמַעֲמַד אַנְשֵׁי הָעִיר, וּמִמֵּילָא כְּמוֹ בְּבֵית הַכְּנֶסֶת דְּיִכּוֹלִין לְמָכְרָהּ וְהַלּוֹקֵחַ מִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהּ לְחַלִּין, וְגַם הַפְּעוֹת יוּכְלוּ לְהוֹצִיא לְמִשְׁתֵּי בָּהֶם שִׁיכְרָא, וְהַבַּיִת יוֹסֵף כָּתַב שָׁם (ד״ה כתב הרמב״ם) דְּגַם הָרַמְבַּ״ם מוֹדֶה בָּזֶה הֵיכָא דְּאֵיכָּא טוֹבֵי הָעִיר בְּמַעֲמַד אַנְשֵׁי הָעִיר אֶלָּא דְּקַצֵּר בִּלְשׁוֹנוֹ, עַיֵּן שָׁם בַּבַּיִת יוֹסֵף, וְכֵן סָתַם בְּשֻׁלְחָן עָרוּךְ יוֹרֶה דֵּעָה שָׁם (סי״ו). אֲבָל אֲחֲרוֹנִים תָּמְהוּ דְּמַה יַּעֲנוּ לְקַשְׁיַת הָרַמְבַּ״ן (שם) וְסִיעָתוֹ, עַיֵּן בְּתִשׁוּבַת חֵתָם סוֹפֵר סִימָן ל״ח שֶׁנִּדְחַק בָּזֶה [וּמַה שֶּׁכָּתַב שָׁם לְתָמֵהַּ עַל הָרַמְבַּ״ם

א (פ) הַרַמְבַּ״ם פֶּרֶק י״א (הכ״א) מֵהִלְכוֹת תְּפִלָּה: **(כ)** תְּשׁוּבַת חֵוֹת יָאִיר סִימָן נ״ט הוּבָא בִּבְרֵכֵי יוֹסֵף סִימָן קנ״ג (סק״ה), וְכֵן מַשְׁמַע מִלְּשׁוֹן הָרַמְבַּ״ם בְּהֲלָכָה כ״א, עַיֵּן שָׁם: **(ג)** כֵּן מוּכָח מִלְּשׁוֹן מַהֲרַ״ט (ח״ב יו״ד סי׳ ד) שֶׁהֲבֵאתִי פֹּה, וְלִפְלָא עַל הַפְּרִי מְגַדִּים (א״א סק״א) שֶׁמִּסְתַּפֵּק בָּזֶה: **ב (ז) עַיֵּן בִּפְרִי מְגַדִּים** (משו״ת סק״א) **שֶׁכָּתַב דִּלְזְמַן רַב נוֹטָה הַדָּבָר דִּלְכַלֵּי עָלְמָא יֵשׁ לוֹ דִּין בֵּית הַכְּנֶסֶת, אֲבָל מִלְּבוּשׁ לֹא מַשְׁמַע כֵּן** דְּכָתַב דְּכֵיוָן שֶׁאֵין גּוּף הַקַּרְקַע קָנוּי, עַיֵּן שָׁם. **וְלַעֲנִיּוּת דַּעְתִּי פָּשׁוּט דְּהַדִּין עִם הַפְּרִי מְגַדִּים,** דְּזֶה בְּוַדַּאי לֹא מִקְרֵי אַקְרַאי דְּהָא לֹא תָּלָה הַמַּהַרַ״י בֶּן חָבִיב (הור״ד בב״י ד״ה כתב מהרי״ן) הַדָּבָר מֵחֲמַת גּוּף הַקַּרְקַע רַק מֵחֲמַת דְּהָוֵי כְּרִיחָה שֶׁל עִיר, עַיֵּן שָׁם, וְעַיֵּן בְּאוּר הֲלָכָה (ד״ה השוכרים):

(פמ) מָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק מט). וּכְעֵין הַהִיא דִּבְרָכוֹת כ״ח (ע״א) שֶׁלֹּא הָיָה אַחַר כָּךְ לְרַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה שׁוּם חֵלֶק בַּפַּרְנָסָה: **(ק)** גַּם כֵּן מַהַהִיא דִּבְרָכוֹת שְׁאָמְרוּ שָׁם שֶׁלֹּא נִיעַבְּרִיהּ לְגַמְרֵי מִשּׁוּם מַעֲלִין וְאֵין מוֹרִידִין, כִּי אִם שֶׁרַבָּן גַּמְלִיאֵל יִדְרֹשׁ שֵׁשׁ שַׁבָּתוֹת וְהוּא אֶחָד, עַיֵּן שָׁם. וְעַיֵּן בְּרִיטְבָ״א יוֹמָא י״ג (ע״א ד״ה ומהדה) דְּמִשְׁמַע כְּדִבְרֵינוּ, עַיֵּן שָׁם הֵיטֵב, וְכֵן הוּא גַּם כֵּן כַּוָּנַת הַתּוֹסָפוֹת אֲשֶׁר לְפָנֵינוּ (שם יב: ד״ה כהן) אַךְ שֶׁקָּצְרוּ בְּדִבְרֵיהֶם. וְאַף דְּכֹהֵן גָּדוֹל הַשָּׁנִי לְפִי מַאי דְּקַיְימָא לַן כְּרַבִּי יוֹסֵי לֹא הָיָה עוֹבֵד כָּלָל וְאַף עַל פִּי כֵן לֹא הָיָה מִקְרֵי הוֹדָוָה, שֶׁאנִי הָתָם דְּזֶה גּוּפָא שֶׁאֵינוֹ רַשַּׁאי בְּשׁוּם פַּעַם לַעֲבֹד עֲבוֹדָה בְּאַרְבָּעָה בְּגָדִים מִינְכַר דְּמַעֲלֵתוֹ גְּדוֹלָה עַל כָּל פָּנִים מִכֹּהֵן הֶדְיוֹט, וּכְזֶה תּוֹסֵר קַשְׁיַת חֶמֶד מֹשֶׁה (ס״ק יח), עַיֵּן שָׁם:

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah